

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

Evening Herald

Főszerkesztő: Dr. OLOSZ LAJOS
Felelős szerkesztő: MARTZY MIHÁLY
Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó Részvénytársaság

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)
Alapította:
Dr. VUCHEICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

Német tengeralattjárók megtizedeltek több hajókaravánt

A londoni szovjet nagykövet árulással vádolja Péter volt jugoszláv királyt és Mihajlovics tábornokot — Sikorski tábornok követeli a lengyel jogok tiszteletben tartását

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

Keleten az arcvonal egyes helyein általában nyugalom volt. Tuniszban az angol-amerikai erők — az olasz hadijelentés szerint — tegnap is erős nyomást fejtettek ki és újabb heves támadásokat indítottak; a tengelycsapatok, a légierevel való szoros együttműködésben, szívos ellenállást tanúsítanak. A különböző ellenséges utánpótlási vonalakon elért újabb tengeralattjáró sikerekről német különjelentés számolt be.

Politikai vonatkozásban a távirati iródák ismertették Roosevelt nyilatkozatát a washingtoni tárgyalások eredményéről; az amerikai elnök nyilatkozata, mint Berlinből jelentik, német körökben nem keltett meglepetést. Sikorski tábornok, lengyel emigráns-kormányzó beszéde és Majszkij londoni szovjet nagykövet feltűnést keltő nyilatkozata érdekes mozzanatokra hívja fel a figyelmet az emigráns-kormányok magatartását illetően.

Szicília

Pavolini Alessandro volt olasz népművelésügyi miniszter, a Messagero című római lap főszerkesztője legújabb vezércikkében megállapítja, hogy Szicília szigete a háborús fejlemények központjába került. Amióta az angol-amerikai erők Tuniszt támadják, Szicília arcvonalá és lövészárkává vált — hangsztatja Pavolini, majd rámutat azokra a hadászati célokra, melyek tekintetében Szicília mindenképp fontos szerepre hivatott a jövő harcaiban. Az angolszász hadvezetőséget a tuniszi offenzívában kettős cél vezeti: egyrészt az afrikai partok birtoklására törekvésnek, — az Európa ellen tervezett támadás céljaira, — másrészt a Földközi-tenger nyugati és keleti medencéje között az angolszász hajózás biztosítása a céljuk.

Tuniszban a tengelycsapatok bámulatos víztéség tanúbizonyságait nyújtják, — írja Pavolini. — Amíg a csata tart, helytelen dolog volna a jóslatban Szicília szerepét illetően, annyira azonban már most megállapítható, hogy a Szicíliai-csata elzárása sohasem volt lehetséges az afrikai partokról, hanem csak az olasz partokról. Szicília, mely Európa előretolt bástyájának tekinthető, a jövő harcokban kétségtelesen fontos feladat hárul, — állapítja meg a volt olasz miniszter.

Washington

Berlini politikai körök érdeklődéssel fogadták Roosevelt elnöknek azt a kijelentését, hogy az Edennel folytatott tárgyalások során kilencvenöt százalékos meggyőzésre jutottak. Német részről hangsúlyozzák, hogy ez a kijelentés nem lepte meg Berlint, ismereteseik lévén azok az angolszász törekvések, melyek a Szovjettel való megértésre irányulnak. Roosevelt elnök — a német távirati iroda amszterdami jelentése szerint — annak a reményének adott kifejezést, hogy rövidesen megbeszélések kerül sor a Szovjet kormányval. Roosevelt — mint Berlinben megállapítják — aligha tette volna e kijelentést, ha az

Tuniszban szívos ellenállást fejtenek ki a tengelycsapatok

angol-amerikai tárgyalások során a Szovjetre vonatkozóan nem merültek volna fel határozott javaslatok.

Lengyel álláspont

Német részről ismételt emlékeztetnek arra, hogy az Atlanti Charta sorsa az angolszász-szovjet együttműködés következtében megpecsételődött. Berlinben éppen erre való tekintettel különös figyelemben részesítik Sikorski tábornoknak, a lengyel emigráns-kormányzó elnökének legújabb beszédét, melyben sikra száll az 1939 szeptemberi lengyel határok mellett és kijelenti, hogy ha a háború befejezésekor nem veszik figyelembe a lengyel igényeket, a lengyel nép egy emberként szembeszáll minden követeléssel, — bárholman is jöjjön az — felségjogainak és egységének csorbítását illetően. Német felfogás szerint ennél félreérthetlenebbül már nem is lehetne kinyilvánítani a bizalmatlanságot a háború utáni angolszász-szovjet együttműködéssel szemben és ennek az európai népek sorsára való befolyása tekintetében. Sikorski beszéde, mint Berlinben mondják, az első hadüzenet — a szembenálló táborban — oly Európa ellen, melyben a nemzetek életfeltételeit London és Moszkva határozná meg.

Partizán-viszály Szerbiában

Szófiaiban élénk figyelemmel kísérik a szerbiai partizán-harcokat és rámutatnak azokra a körülményekre, melyek összetűzésekre vezettek a Mihajlovics-féle partizánok és a kommunista partizánok között. A Zora című bolgár lap munkatársa azt írja, hogy a partizán-harcok voltaképpen szerb nemzeti jellegűek és a kommunista megjelölés csupán eszköz a szerb nemzeti ügyért folyó küzdelem érdekében. Ezt az állítást a Zora munkatársa a következőképp indokolja:

A szerb kommunisták csak annyira kommunisták, mint ahogyan valamikor azok voltak a macedóniai bolgár kommunisták, amikor még Macedónia Jugoszláviához tartozott. Akkoriban a bolgár kommunisták csak azért nevezték magukat kommunistáknak, mert megtiltották nekik, hogy bolgároknak nevezék magukat. Alexandrov Tódor, a nagy macedón forradalmi vezér, aki Bulgáriában maga is a kommunizmus ellen harcolt, annak idején felhívta a macedóniai bolgárokat, szavazzanak a kommunista választási listára, mert ezzel azt remélte, hogy meggyorsítja Jugoszlávia felbomlási folyamatát. Ma Szerbiában az a helyzet, hogy a Mihajlovics-féle partizánok London utasításai szerint cselekednek a kommunista partizánok viszont Moszkva parancsainak engedelmeskednek. A két csoport 1941 óta egymás ellen harcol s ellentétük

kétszertelenül érezte hatását az angolszászok és a Szovjet viszonyában is.

A kommunista partizánok árulónak nevezik Mihajlovics tábornokot és a londoni szerb emigráns-kormányt, sőt magát a londoni rádiót is támadják. Azzal vádolják a brit hírszolgálatot, hogy hamis hírek közöl Szerbia helyzetéről és Mihajlovicsnak tulajdonít olyan érdekeket, amelyek nem ot illetek. Szerintük Mihajlovics működése — árulás. Támadják Harrison angol újságíró, a Reuter ügynökség egykori belgrádi tudósítóját is, aki Mihajlovicsot „a szerb felszabadító harc fővezérének” nevezi. A kommunista partizánok, mint a Zora munkatársa megállapítja, felháborodva utasítják vissza Harnisonnak a felhívását, hogy „működjenek együtt Mihajlovicsal”. Elkeseredetten nyilatkoznak a New York Herald című amerikai lap magatartásáról is és azt állítják róla, hogy a lapot a londoni szerb emigráns-kormány pénzezi. A New York Herald a minap is dicsérete Mihajlovics működését s a kommunista partizánokat „bandá”-nak nevezte. Befejezésül a Zora cikke rámutat arra, hogy a szovjetorosz

országi „szabad Jugoszlávia” nevű szerb nyelvű rádió is támadja Mihajlovicsot és a londoni szerb kormányt.

Majszkij élehangja

nyilatkozata

Mint a fentiekből kitínik, a lengyel kérdés mellett tovább bonyolódik a jugoszláv kérdés is. A délszláv elképzelések összehangolásának hiánya oly surlós dűcsokra vezetett, melyek — mint semleges politikai megfigyelők is hangsúlyozzák — komoly nehézségeket gördíthetnek a szerb emigránsok oldalára állt nagyhatalmak tervei elé is. A szerbiai partizán-viszály ügyében egyébként a Stefani olasz hírtügyénység liszaboni jelentése nyomán a Rador iroda ismerette Majszkij londoni szovjet nagykövetnek a Daily Worker című angol lapban megjelent feltűnő nyilatkozatát: a szovjet diplomata élesen támadja Péter volt jugoszláv királyt és Mihajlovics tábornokot s mindkettőt „árulónak” nevezte. Rámutat a jelentés arra a fonák helyzetre is, hogy londoni lapban jelenhetett meg ily tiszteletlen nyilatkozat Anglia királyi vendégéről. (— r)

Jelentéseink a harcukokról

Tart az elhárító csata Tuniziában

Berlin. A német vezéri főhadiszállásnak szerdán délben kiadott legújabb jelentése szerint tegnap a keleti harcok déli és középső szakaszán a nap általában nyugodtan telt el. A Kubán-hídfő környékén és Vjaszmától dényugatra indított bolsevista támadásokat a német tüzettség tüzelése és a zuhanó bombázó kötelek erőteljes támadásai meghiúsították.

Az Ilmen-tótól délre a német csapatok támadást hajtottak végre az arcvonal megrövidítésére és a nagy terepnehézségek ellenére is elérték kitűzött céljaikat.

A Ladoga-tótól délre levő harcok körzetben a sulyos, de sikeres elhárító harcok tovább tartanak. A német csapatok két bolsevista zászlóaljat körülzártak és megsemmisítették, számos páncélost pedig elpusztítottak.

Tuniziában az elhárító csata tovább tart. Az ellenség támadó tevékenysége néhány szakaszon a német-olasz csapatok eredményes ellentállásának hatására alábbhagyott. Más arcvonalszakaszokon az ellenség folytatta sulyos támadásait. A tengelycsapatok határozott ellentállásán azonban tegnap is meghiúsultak az ellenség összes támadásai.

A tengelycsapatok légiereje éjjel-nappal újból és újból beavatkozott köteleivel a földön folyó harcokban.

A Földközi-tengeren egy német harc repülőgép elsüllyesztett egy angol tengeralattjárót.

A német légiere tegnap meglepetészerű támadást intézett Anglia déli partvidékén katonai célpontok ellen. A támadás eredményes volt.

A német vezéri főhadiszállás tegnap különjelentésben beszámolt arról, hogy a német tengeralattjárók a különböző utánpótlási utvonalakon ismét sulyos csapatot mértek az ellenségre. Az Atlanti-óceán északi részén — sokszor viharok közepette — továbbá az Atlanti-óceán középső részén és a Földközi-tengeren, legnagyobb részben hajókaravánokból, tizenhét, sulyosan megterhelt, összesen 103.500 tonna ürtartalmu ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el a német tengeralattjárók.

A biscayaifölbőlben ellenséges bombázó repülőgépek megtámadták néhány tengeralattjárót. A tengeralattjárók légvédelmi fegyverekkel öt ellenséges bombázót lelőttek.

Kimerültek a Szovjet embertartalékai

Berlin. A keleti harcúterén Vjaszmától dényugatra a bolsevisták újból megtámadták a német állásokat — közli egy kiegészítő jelentés. — Rohamai-ka olykor 12—14 hullámban indították, de valamennyi támadásuk eredménytelen maradt. Ezekben a harcokban az a figyelemreméltó megállapítás lehetett tenni, hogy a bolsevisták az előző harcokban megtizedelt hadosztályukat ezen a szakaszon sem új csat

patokkal nem frissítették fel, sem pedig tartulékoka; nem vettek harcba, hanem a hiányokat műszaki csapatok és a különböző ellátási szolgálatok személyzetével igyekeztek pótolni. Ez a körülmény azért is feltűnő, mert a bolseviszták ezen a fontos arcvonalzakaszon új csapatok harcbevetésére és az utánpótlásra sürű vasúthálózatjal rendelkeznek. Így tehát módjában állt volna az ellenségnek új harci egységeket szállítani a frontra, de nem tette meg, ami kétségtelen jele, hogy *tartalékai fogy-*

tán vannak.

Berlin. (DNB). A keleti arcvonal középső szakaszán elfogott szovjet katonák szerint a bolseviszták a német csapatok által elhagyott községekben az összes férfiakat besorozták. Az újoncok egyrésze német egyenruhát kapott, a legtöbbben azonban továbbra is polgári ruhájukban maradtak. Egy tizenöt éves szovjet fogoly elmondta, hogy Kurszk környékén még a tizenöt éves fiukait besorozták és *alig tíz napi kiképzés után a frontra küldték őket.*

Az olasz hadijelentés

Róma. (Rador). Az 1040 számú olasz hadijelentés:

A tuniziai arcvonalon az ellenség kedden is folytatta nyomását és heves támadásokat indított, amelyeket azonban a jenkelysapatok a légi erővel való együttműködésben kemény ellenállással fogadtak.

Egy olasz vadász-raj harcra keveredett nagyszámú ellenséges repülőgéppel s közülük négyet lelőtt. Hat más ellenséges repülőgépet a légvédelmi tüzérség, valamint a német és olasz vadászgépek pusztítottak el.

Amerikai repülőgépek támadást intéztek Crotone helysége ellen. A bombázásnak egy halottja és öt sebesültje volt a lakosság köréből.

A KÉTEZREDIK ELLENSÉGES GÉPET LŐTÉK LE NÉMETORSZÁG FÖLÖTT

Berlin. (Rador). A hétfőről kedre

hajló éjszaka a légvédelmi tüzérség és éjszakai vadászok által lelőtt 33 brit repülőgép elpusztításával kapcsolatban a következő részleteket közlik:

Amíg Nyugat-Németország felett a lelőtt brit gépek csak részben voltak négy motorosak s mellettük több régebbi mintájú kétmotoros Wellington-gép volt, addig Berlin és Észak-Németország légterében a léghárító tüzérség és az éjszakai vadászok kizárólag *négy motoros Lancaster-, Halifax- és Stirling-mintájú bombázó gépeket* pusztítottak el.

A légitörő március 30-án éjjel Németország területén a *kétezredik ellenséges repülőgépet lőtte le 1941 április 1. óta.*

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda munkatársa Newyorkból származó hírt ismertett, mely szerint Bishop William repülő tábornagy kife-

lentette, hogy a harci szellem megerősítésére a legjobb eszköz „az izzó és egészséges gyűlölet”. Bishop tábornagy nyilatkozata során szöszterint ezeket mondotta: „Németországban egyetlen egy háznak sem kell épen maradnia.” (Rador).

KATONAI ÉRTEKEZLET WASHINGTONBAN

Washington. (Europapress). Az Egyesült Államok hadügyminisztériuma közölte, hogy a csendes-óceáni hadszínterén tevékenykedő szárazföldi és haditengerészeti erők magasrangú tisztjeinek részvételével értekezlet tartanak Washingtonban. Az értekezlet résztvevőit tájékoztatják a szövetségesek Casablancában kidolgozott haditerveiről.

A csendes-óceáni hajóhad főparancsnoka, Chester W. Niemitz tengernagy és Mac Arthur tábornok, a szárazföldi erők főparancsnoka személyesen nem jelent meg az értekezleten. Mindketten a vezetésük alatt álló egységek több tisztjével képviselték magukat.

Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálat közlése szerint Alexander, a brit tengernagy hivatal első lordja kijelentette, az angol tengeralttjáró fegyvernem veszteségei „elszomorítóan súlyosak.”

Madrid. (DNB). Rio de Janeiroból érkezett közlés szerint a brazil kormány elhatározta, hogy katonai expedíciós hadtestet küld a tengerentúlra. Az expedíciós hadtest szervezésének előkészületei szorgalmasan folynak, de a létszámot és utáratlást titokban tartják.

A politikai arcvonal

A Szovjet nyílt szembefordulása Péter volt jugoszláv királlyal és Mihajlovics tábornokkal

Lisszabon. (Stefani). Portugál körökben nagy feltűnést keltett Majszkij londoni szovjet nagykövetségnek a Daily Worker című angol lapban megjelent cikke. Majszkij ugyanis nem állja „árulóknak” nevezni Péter volt jugoszláv királyt és Mihajlovics tábornokot, mert ellenzik a szerbiai „parti-

zánok” bolsevizáló akcióját.

Portugál körök ezzel kapcsolatosan megállapítják, hogy a londoni kormány, nem akarván a Szovjetet ingerelni, személynél a fölött, hogy egy angol lapban tiszteletlenül nyilatkozzanak Anglia királyi vendégéről.

ság ügyéért lelkesen vállal és sokáig tartó áldozatainkat nem veszik tekintetbe, a lengyelek mind, az utolsó emberig, politikai pártállásra vagy felekezeti különbségre való tekintet nélkül ellene szegülnek minden követelésnek, mely nemzetünk felségjogait és egysége ellen irányulna, bárhol, bármilyen formában is ezeket a követeléseket.

Sikorski a továbbiakban azt mondta, hogy a háborút nemcsak a keleti arcvonal eseményei révén dől majd el, hanem az európai csatateren, oly harcban, melyben az összes szövetséges hadseregek részt vesznek.

Sikorski tábornok kitart követelése mellett

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda munkatársa a nemzetközi tájékoztató iroda alábbi híret ismerteti:

Sikorski volt lengyel tábornok, a Lon-

donban élő lengyel emigránsok egyik vezetője kedden beszédet mondott s a következőket jelentette ki:

— Ha a mostani háború után jogainkat nem tartják tiszteletben és a szabad-

Szovjet-amerikai megbeszélések követik Eden tárgyalásait

Amszterdam. (DNB). Roosevelt elnök a keddi sajtóértekezleten az Edenel folytatott tárgyalásokra vonatkozóan annak a véleményének adott kifejezést, hogy a most folyó tanácskozáson a szovjet kormánnyal is folytathatják.

Eddig közellátási és pénzügyi értekezletek tartására vonatkozóan hoztak határozatot. Roosevelt azonban kijelentette, hogy szándékában áll bányaiügyi értekezlet összehívása is.

Amszterdam. (DNB). Az angol rádió hírszolgálat közölte, hogy az Egyesült Államok kormányva a szovjet kormányt *élelmezési kérdésben* április végén tartandó értekezletre hívta meg. A meghívást a moszkvai kormány elfogadta.

A német távirati iroda, a DNB newyorki értesítős nyomán ismerteti Roosevelt elnök kijelentését, mely szerint az Eden washingtoni tartózkodása, alkalmából tartott brit-amerikai tárgyalások: rövidesen szovjet-amerikai megbeszélések követik majd a háború utáni kérdések körül.

Mint a newyorki jelentés megismeri, a washingtoni tárgyalásokon megbeszéltek *Eden megbeszélései Szialinnal és Molotovnal.*

EDEN KANADA FŐVÁROSÁBAN

Amszterdam. (DNB). Az angol rádió közölte, hogy Eden brit külügyminiszter Ottavába érkezett.

Amszterdam. (DNB). Az angol rádió közlése szerint az Egyesült Álla-

mok külügyi hivatala megáfolta azt a hírt, hogy Sumner Welles északamerikai helyettes külügyminiszter egy amerikai küldöttség vezetőjeként Londonba megy.

„KILENCVENÖT SZAZALEKOS” MEGEGYEZÉS

Amszterdam. (DNB). A new-

Harmincnyolc állam képviselőinek értekezlete

Genf. (DNB). Washingtoni távirati jelentés szerint az északamerikai külügyminisztérium közölte, hogy a háború utáni újajrendezés kérdésének megvitatására április 27-én értekezlet ül össze az egyik északamerikai városban. Az

erkekezletre harmincnyolc állam képviselői hívták meg, közöttük a szövetséges nemzetei kormányainak és hadviselő nyolc délamerikai államnak képviselőit is.

Roosevelt elnök a továbbiakban ama reményének adott kifejezést, hogy hamarosan tárgyalásokat kezdenek a szovjet kormánnyal.

Az angol alsóházban vita kezdődött az indiai helyzetről

Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálat közölte, hogy Amery, indiai miniszter az angol kormánynak Indiával szemben folytatott politikájáról adott helyzet jelentésével megnyitotta az indiai kérdés alsóházi vitáját.

A miniszter beszámolójában igyekezett igazolni a brit kormány politikáját s azzal vádolta az indiai kongresszusi pártot, hogy erőszakkal el akarja távolítani az angolokat Indiából.

Amery szerint valahányszor az angolok jóindulatot mutattak a hinduk irányában, ezt ezek gyengeségnek tekintették. Most tehát az indus nép feladata, hogy megtalálja az eszközöket és az utat a honterre jutott tárgyalások újbóli felvételére. Arról azonban nem le-

het szó, hogy a felelőséget áthárítsák, „amig az ellenség India kapuja előtt áll” — fejezte be beszédét Amery.

NEM LEHET NYUGÁLMÍ ÁLLAPOT TEREMTENI

Amszterdam. (DNB). Az angol rádió egyik hírszolgálatában az alsóházban folyó vitával kapcsolatban közölte, hogy Attlee helyettes miniszterelnök felszólalásában utalt arra, hogy a britindiai kormánynak azért kellett kénytelennek lennie, mert ott „összeesküvéssel találta magát szembe”. Attlee megjegyezte, hogy Gandhi cselekedetei ellentétben állanak a demokrácia szokásával. Hozzátette, hogy ellene van a „diktátoroknak”, akik között Gandhi, „ez a híres szent” is ott van.

Goodfrey Nicholson konzervatívpart képviselő felszólalásában hangoztatta, hogy az indiai kérdésben nem lehet nyugalmi állapotot teremteni vagy meg egyezésre jutni az indiai kongresszus tagjaival.

Graham White liberálistárpárti képviselő annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az angol hatóságok részéről hozott intézkedésekért a hindu kongresszusi vezetők a felelősek.

Gammans, konzervatívpartit azt kérte a kormánytól, magyarázza meg az Egyesült Államoknak az indiai kérdésben folytatott politikáját. A képviselő beszédében megállapította, hogy az Egyesült Államok közvéleményét nagyon befolyásolja Gandhi „mesterkedései”.

Egy másik konzervatív képviselő, Wardlaw Mills hangoztatta, hogy az angolok „szabadságot, békét és rendet” teremtettek Indiában s „pénzügyi téren rendkívül nagyvonalúak” bizonyultak. India — fejezte be beszédét — e háború nyomán „nagy nyereségre” tett szert.

Egy nemzeti liberális képviselő Gandhi teszi felelőssé bebörtönzéséért, amellyel az indiai kormányt a pánhindu kongresszus követeléseinek elfogadására akarta rábírn. Gandhi India részére „nagy szerencsétlenség”, mert lehetlenség vele tárgyalásokat folytatni s ezért nincsen mód a pánhindu kongresszussal sem a megbeszélésre. Támogatni kell az indiai kormány eddigi magatartását — fejezte be beszédét a képviselő.

MEGÁLLAPÍTOTTAK AZ OLASZ-BOLGÁR DEMARKÁCIÓS VONALAT A BALKÁNON (Tirana). Az albán kormány a katonai demarkációs vonal megállapítása ügyében tárgyaló olasz-bolgár vegyesbizottság befejezte tanácskozásiát. A bolgár küldöttség tagjai elhagyták Tiránát. (DNB)

TILOS A FÜLÖP-SZIGETEK ELVESZTÉSÉNEK EVFORDULÓJÁN AZ EMLÉKÜNNEPÉLYEK RENDEZÉSE AMERIKÁBAN. (Madrid). A Daily Newy értesítése szerint Roosevelt elnök megtiltotta minden olyan emléktünetpélyt, amelyet abból az alkalmából rendeznének, hogy Mac Arthur tábornok becsünlte az ellenállást a Fülöp-szigeteken. (DNB)

KERESKEDELMÍ HAJÓKAT ÉPÍTEK TÖRÖKORSZÁG. (Ankara). Törökország az élelmi cikkkekkel való ellátás könnyítése érdekében elhatározta, hogy két darab egyenként 4000 tonnás kereskedelmi hajót építtet. Ez lesz az első eset, hogy török nyersanyagból török mérnökök vezetésével az Arany-szaru-öblében berendezett hajóépítő üzemekben építenek hajót.

KATONAI ÖSSZEESKÜVES KOLUMBIÁBAN? (Bogota). Az El Siglo című lap azt írja, hogy a kolumbiai kormány katonai összeesküvés nyomára jött s több magasrangú tisztet letartóztattak. A fogságba velet tiszték között van Bonito Eduardo tábornok, hadügyi államtitkár s több más tábornok is. Bonito tábornok hozzátartozóinak kijelentése szerint a tábornokot a bogotai lovas-ezred kaszárnyájában tartják fogva, a hadügyminisztérium legújabb közleménye viszont cáfolja a letartóztatások híreit és hangoztatja, hogy a hadsereg változatlan hűséggel a kormány mellett áll. Bonito tábornok pedig csak katonai természetű kérdésekben hallgatják ki. (Europapress)

FELROBBANT EGY LÖSZER-RAKTÁR NAPOLYBAN. (Róma). Március 28-án délután egy löszér-raktár felrobbant Napolyn. A robbanással 72 halott és 179 sebesült áldozata van. Az áldozatok között 7 halott és 31 sebesült német. (Stefani)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

3

A küszöbön álló mezőgazdasági idényre való tekintettel továbbra is a földműveléssel általában az östermeléssel kapcsolatos kormányzati intézkedések jellemzőek a hét gazdasági eseményeit.

Szorosan ide tartozik az a rendelet-törvény, amely közkegyelmet biztosít, illetve büntetés-elengedést nyújt azoknak a dohánytermelőknél, akik a múlt évben, bár szerződéses megállapodásuk volt a dohányjüvedékekkel, nem termeltek, vagy nem a megállapodott nagyságu területen termeltek dohányt, illetve a dohányt nem szolgáltatották be időre és a megkívánt feltételek mellett. A rendelet-törvény mind a már jogerősen elítélt személyekre, mind pedig az itélkezésszerűen vizsgálat alatt álló, valamint az eddig felderítetlen eseményekre vonatkozik. Eppen ezért november 15-ig feljegyeztek az ítéletek végrehajtását, a tárgyalások folytatását és a jegyzőkönyv alapján megindult vizsgálatot. A közkegyelemre és büntetés-elengedésre vonatkozó rendelkezést csak bizonyos feltételek teljesítése esetén alkalmazhatják (ebben az évben eleget tett szerződéses kötelezettségének, vagy az új törvény értelmében nem köteles dohányt termeszteni, vagy földje nem szerepel az ideai dohánytermelési tervben. M. O. 1943. III. 24. 70. szám).

A több fontos nyersanyag tekintetében már sikerrel alkalmazott állami gyűjtőszervezetek száma most lettőlve szaporodott. Egyrészt a len és kender, másrészt a gyapot gyűjtésére, a feldolgozó vállalatok közötti szétosztására, a termék minőségi és mennyiségi előmozdítására, félékszárak készítésére szolgáló üzemek felállítására, illetve magánkézben lévő ilyen gyárak pénzelésére általában ezeknek a nyersanyagoknak állami ellenőrzésére az érdekeltektől kötelező bevonásával részvényszerűségi alapon "Len- és kenderhivatal" és "Gyapothivatal" létesült. (M. O. 1943. III. 27. 73. szám).

A katonai és polgári ellátási államtitkárság rendeletileg szabályozta a magánháztartások, közintézmények és vállalatok 1943-44. évi tüttőfogyasztását. A rendelet megírja, hogy ezek mennyi fát igényelhetnek tüttendő helyiségek száma szerint. Intézkedéseket tartalmaz a rendelet a tüttőfaellátás vidéken való biztosítása és az erdőtermelés kötelezettsége tekintetében is. (M. O. 1943. III. 29. 74. szám).

A földművelésügyi minisztérium módosította a legelők használatáról szóló 1928. évi törvényt, amely mint az indoklás mondja, a mai időkben sok szempontból hiányosnak bizonyult. Korlátozza a rendelet-törvény a közlegelők élelőgének megváltoztatására eddig fennálló lehetőségeket és büntetést állapít meg azok számára, akik a legelők kezelésénél hanyagul járnak el. Ujítja a rendelet-törvénynek az a rész, amely az ugyanevűvel legeltetés-technikai szabályokra vonatkozik. (M. O. 1943. III. 19. 66. szám).

Póttrendelkezéssel megváltoztatták a rekvizitálás alóli mentességről szóló nagyvezetési rendeletet. E szerint a 200 hektárnál nagyobb földbirtokkal rendelkező fizikai és jogi személyek részére 1943. április 1-től 1944. március 31-ig mentesítenek a rekvizitálás alól egy gépkocsit, ha a birtok nincsen 100 kilométernél nagyobb távolságra attól a helységtől, amelynek nyilvántartásában a jármű szerepel.

Végül, a földművelésügyi minisztérium ki-mondotta, hogy a juhok nyírása május 10. előtt nem kezdődhet, az árkormánybiztos-ság pedig szabályozta az ideai dughagyma árát, valamint a külföldről behozott mezőgazdasági gépek és szerszámok kiesvényben való eladási árának kiszámítását. (M. O. 1943. III. 27. 73. szám).

Az NS és az S jelzésű, továbbá a kézműs, mosdó- és mosószappan új ármegállapításán kívül az ár-kormánybiztos-ság megírta a paplan és derekaj készítésének díját.

Az 1929. évi törvény változása következtében földesúri szindikus, ügynök és általában a földes hivatali személyzete csak faj-románokból kerülhet ki. (M. O. 1943. III. 25. 71. szám).

A kivétel cégek részére az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtitkárság elő-

Milyen korlátozások vannak érvényben a papiros használatára

A fennálló törvényes rendelkezések értelmében a jelenleg forgalomban lévő papirosfajták közül irás vagy nyomtatási céljára a legkisebb méretű és leggyengébb minőségű papiros használható. Levelezésre elsősorban postai levelezőlapokat kell használni s így levelek írása a lehetőséghez képest mellőzendő.

A kézzel vagy írógéppel írt leveleknél a papiros mindkét oldalára írni kell. Írógéppel sűrű sorokban kell írni, csak a bekezdések között lehet egy sor üresen hagyni.

Hatóságokhoz intézett beadványok iv helyett csak lapokra irandók a forgalomban lévő 210 x 297 milliméter nagyságu papirokon. A fentebbi rendelkezéseknek meg nem felelő készletek felhasználhatók.

Mindazok az árucikkek, amelyek üvegekben, illetve papír-, karton-, vagy facsomagolásban kerülnek forgalomba, eladás alkalmával nem csomagolhatók újra, kivéve, ha egészségügyi vagy árukezelési szempont az újabb csomagolást megkívánja.

Csomagolásra csak a következő papírfajták használhatóak: pergament és pergamentütáztat, fehér vagy színes selyempapír, cellulóze csomókból készült, valamint barna és szürke csomagolópapír.

A rendelkezés ellen vétőket az áruforgalmi, valamint a szabotázs-törvény rendelkezései alapján súlyos szabadságvesztéssel büntetéstől sújtják.

(dr. cs.)

Len-, kender- és gyapothivatal létesítettek

A len, kender és gyapot természetének előmozdítására, támogatására, gyűjtésére és a feldolgozó gyárak közötti szétosztására, a behozatal és kivitel végzésére a hivatalos lap március 27-i 73. számában megjelent rendelet-törvényvel len- és kender-, illetve gyapothivatal létesítettek.

A len- és kenderhivatal tagja valamennyi len- és kenderfeldolgozó és kenderkotonizáló vállalat. A gyapothivatal a gyapotfeldolgozó vállalatok alkotják.

A len- és kender, valamint gyapot gyűjtésére egyedül az illetékes hivatalnak vagy meghatalmazottjának van joga. A termelők kötelesek a termést a hivatal gyűjtőszerveinek teljes egészében beszolgáltatni. A len- és kendertermelő saját használatára megtarthat bizonyos mennyiséget. Ezt a földműve-

lési minisztérium javaslatára az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtitkárság állapítja meg. A gyapottermelő nem tarthat vissza semmit, ellenben hivatalos áron pamutfonalra lehet igénye. Az államtitkárság az illetékes hivatal útján bármikor elrendelheti, a készletek zárolását. A len és kender-szőcs illetve kőc tekintetében a rendelet-törvény mindárt ki is mondja, hogy valamennyi 5 kilogrammon felül lévő mennyiség 15 napon belül bejelentendő a hivatalnak. A mennyiség tekintetében a március 27-i helyzet az irányadó. Azt is kimondja még a rendelet-törvény, hogy a június 1-i gyapotkészleteket szeptember 1-ig kell bejelenteni a gyapothivatalnak. Szeptember 1. után az egnéló berendezések csak a gyapothivatal javaslatára kiadott különleges engedéllyel működhetnek.

Kisajátított zsidó vagyonokat terhelő dologi jogok bejelentése

Irta: CSÁKÁNY BÉLA dr.

(Második közlemény)

Folytatjuk a kisajátított zsidó vagyonokat terhelő dologi jogok és követelések bejelentéséről intézkedő rendelkezés ismertetését. (Az ismertetés első része a 2-ik számú Figyelőnkben).

A rendelet nem közli, hogy a bejelentés bélyegmentes-e. Ezért óvatosságból tanácsos arra egy 10 lejes okmánybélyegyet ragasztani. Azt sem mondja a rendelet, hogy elegendő-e a feleleteket csupán a fentebbi minta szerinti számozás sorrendjében leírni. Az elmúlt év során tett bejelentéseknél azonban megszabták, hogy a bejelentés szövegében szó szerint szerepeljenek a kérdések is. Így tehát tanácsos ezt a bejelentést is teljesen a fentebbi mintának megfelelően kiállítani. A papirost tehát két oszlopra kell osztani. Az első oszlopba beírandók szó szerint a minta szerint a kérdőpontok, a második oszlopba a feleletek.

Az első pontnál a feleletben röviden kell megjelölni a bejelentett jogot: nuda proprietate (puszta tulajdonjog oly in-

gatlanul, amelyre zsidó személynek volt hasznélvezeti joga), usufruct (hasznélvezeti jog zsidó ingatlanra), uz (hasznélvati jog), habitatiune (lakhatási jog), creanță privilegiată (előnyös követelés), creanță ipotecară (jelzáloggal, tehát bekebelezéssel biztosított követelés).

A második pontnál beírandó annak a személynek vezeték- és keresztnéve, valamint pontos lakcíme, akit a bejelentett jog megillet.

A harmadik pontban feltüntetendő a bejelentett jog természetét és feltételeit. A hasznélvezeti jogoknál feltüntetendő, hogy ezek a jogosultat élefytiglanig, vagy meghatározott ideig illetik-e, valamint azok az esetleges kikötések, amelyek mellett az illető a hasznélvezeti vagy lakhatási jogot gyakorolhatta. Ha esetleg a hasznélvezeti vagy lakhatási jog az ingatlan csak egy bizonyos meghatározott részére vonatkozik, ez a körülmény is feltüntetendő. E pontnál jelentendők be tehát általában a jog mi-

benlétére vonatkozó összes adatok. Ugyanez áll a követelésekre nézve is. Be kell jelenteni a követelés összegét, a biztosíték rangsorát. Jelzőlni itt a telekkönyvi rangsor a mértékadó. Bejelentendő az egyezségi uton megállapított kamat, illetve ennek hiányában a törvényes kamat. Ezen kívül külön kell feltüntetni a kamatoknak az összegét abban az időpontban, amikor a volt zsidó ingatlan tulajdonos adós hasznélvati joga az ingatlanra megszűnt. Ez az időpont a fennálló törvények értelmében az ingatlanok az állam részéről történt birtokbavétele pillanatában, de legkésőbb 1941 október 26-án, illetve azokban a helységekből, amelyekben a lakbér szerződések szokásos lejáratát más időpontban volt, 1941 október 1-én következett be. Nagy általánosságban tehát a hátralékos kamatok összege az 1941 október 1-i állapot szerint tüntetendő fel. A törvényes, illetve megegyezéssé kamatok a következők: törvényes kamat 1933 április 4-től 1934 december 4-ig 7 százalékos, 1934 december 5-től 1938 május 5-ig 5.5 százalékos, 1938 május 6-tól 1940 szeptember 12-ig 4.5 százalékos, 1940 szeptember 13-tól a mai napig 4 százalékos. Kereskedelmi ügyekben, tehát kereskedelmi jellegű kölcsönöknél a törvényes kamat egy százalékkal több. A megegyezéssé kamat 1933 április 4-től 1934 december 4-ig 11 százalékos, kereskedelmi ügyekben 12 százalékos, 1934 december 5-től 1938 május 5-ig 10.5 százalékos, illetve kereskedelmi ügyekben legfeljebb 12 százalékos, 1938 május 6-tól 1940 szeptember 12-ig mind a polgári, mind a kereskedelmi ügyekben 7.5 százalékos, 1940 szeptember 13-tól a mai napig 7 százalékos. Megegyezéssé kamat esetén tehát az itt feltüntetett százalékoknál magasabb kamatot nem számítható. Mivel a kamat-követelések három éven belül élveülnek, három évnél hosszabb időre visszamenőleg kamatot csak ott számítható, ahol a követelést, illetve annak kamatait bírői jogerős ítélettel megállapították, vagy már végrehajtási zálogjogot bekebeleztek be az ingatlanra. Végezetül ugyanannál a pontnál kell feltüntetni a követelés lejárta időpontját, tekintet nélkül arra, hogy a lejárat bekövetkezett-e vagy nem.

A negyedik pontnál meg kell jelölni pontosan az ingatlan fekvésének helyét, a megye, község, utcanév, házszám, telekkönyvi szám és helyrajzi szám feltüntetéseivel.

Az ötödik pontnál be kell jelenteni annak a zsidó tulajdonosnak a nevét, aki a kisajátítási törvények kihirdetésének időpontjában az illető ingatlanok tulajdonosa volt. A falusi zsidó ingatlanokat a hivatalos lap 1940 október 5-i 233. számában, az erdőbirtokokat, malmokat, mezőgazdasági szeszgyárakat, erdőipari vállalatokat, gabonamennyiségeket, valamint a falusi birtokok élő és holt léltárát a hivatalos lap 1940 november 17-i 271. számában, az ipari szeszgyárakat, gyógyszergyárakat, faanyagokat a hivatalos lap 1941 május 3-i 102. számában, a városi ingatlanokat a hivatalos lap 1941 március 28-i 74. számában megjelent rendelet-törvényvel sajátították ki. Ennél a pontnál tehát annak a zsidó személynek a nevét kell beírni, aki a kisajátított ingatlanok természetét szerint az idézett kisajátítási törvények megjelenésének időpontjában az ingatlanok tulajdonosa volt.

A hatodik pontban feltüntetendő min-

írta, hogy csak olyan cikkek kivételével foglalkozhatunk, amelyekre nézve az illetékes kereskedelmi kamaránál bejegyzés történt.

Az ipari gőzkazánoknak folyékony fűtőanyagból származó fűtőanyagra való kötelező áttérésével kapcsolatban az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtitkárság most leszegyezte, hogy mit értenek folyékony fűtőanyag alatt. Ide tartozik a nyers-

kőolaj (pakura), a póznák átítására, valamint a kocsik kenésére szolgáló kőolaj és általában minden más különleges fűtőanyag, amely akár közvetlenül, akár a gártási eljárás során, akár pedig keveréssel a pakurának motorinával vagy finomított kőolajjal való vegyítéséből származik.

A módosított állampolgársági törvény szerint az állampolgársági jogot az állampolgár-

ságu nőnek a férj halála után azt a jogát, hogy bizonyos határidőn belül nyilatkozzék, megtartja a román állampolgárságát, vagy pedig lemond róla. (1943. III. 20. 67. szám).

Itt említjük meg még, hogy a pénzügyminisztérium április 5-ig adott határidőt a március hónapra esedékes fizetés utáni és ingótoke jövedelme utáni (mobiliár) adó kiegyenlítésére. (p. j.)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

(Folytatás a 3-ik oldalról.)

den olyan körülmény, amely a bejelentett jogot vitássá tette, vagy teheti. Itt jelentendők be a jog érvényesítése ellen az adós, vagy harmadik személy részéről emelt kifogások. Ilyen kifogás lehet az, ha annakidején az ingatlan tulajdonosa a pusztá tulajdonjogot, haszonélvezeti, vagy lakhatási jogot nem ismerte el. A követelések tekintetében pedig megtörténhetett, hogy az adós azokat részben vagy egészben kétségbe vonta. Előfordulhatott, hogy más hitelező a peres vagy végrehajtási eljárás során kifogásolta a követelés rangsorát. Miután a románosítási államtitkárság szervezeti törvényének rendelkezései értelmében a valóságnak nem megfelelő adatok bejelentése súlyos szabadságvesztés-büntést jelent, minden érdekelt itt pontos adatokat közöljön. Természetesen ha a jogával, vagy követelésével szemben emelt kifogásokat a bíróság a bejelentő javára eldöntötte, ez a körülmény a bírósági iratokból vagy ítélet számának s az ítélet esetleges jogerős voltának feltüntetésével szintén megemlítendő.

A hetedik pont alá a bejelentést aláíró személy vezeték és keresztnévét valamint pontos címét kell írni. Ha a bejelentést az teszi, akit a jog vagy követelés megillet, akkor ide is ugyanazok az adatok kerülnek mint a második pontnál. Ha a jog tulajdonosa vagy a hitelező helyett más személy írja alá a bejelentést, e pontnál a bejelentést aláíró adatait tüntetendő fel. Ez esetben tanácsos azt is feltüntetni, hogy az illető a bejelentést milyen minőségben teszi. Ez az eshetőség akkor állhat be, ha a bejelentést ügyvéd, vagy más meghatalmazott avagy esetleg a hadbavonult személy helyett annak hozzátartozója teszi. A bejelentés végén feltüntetendő a helység neve, a bejelentés kelte és természetesen a bejelentés aláírandó.

A bejelentéshez csatolni kell a jog, vagy követelés jogcímét magában foglaló okiratnak bírói hatóságok részéről hitelesített másolatát. Az ügyek természete szerint tehát csatolandó az az adásvételi szerződés, vagy külön okirat, avagy bírói ítélet — utóbbi lehetőleg jogerőségi záradékkal ellátva — amelyben a jog vagy követelés megállapítást nyert. Csatolható a váltó, avagy végrehajtást elrendelő vagy telekkönyvi bekebelezési végzés másolata is. Ismételt hangsúlyozzuk, hogy ezeket a másolatokat az illetékes bírói hatóságokkal kell hitelesíteni. Ha az ügyiratot nem a bíróságok adták ki, vagy azokhoz nem nyújtották be (váltó), akkor közjegyzőileg hitelesített másolatot is lehet mellékelni. Ezenkívül ha a jogot vagy követelést a telekkönyvbe bekebelezték, hiteles telekkönyvi kivonatot is kell csatolni. Ennek benyújtása akkor sem mellőzhető, ha az előbbi melléklet címén a bejelentő telekkönyvi bekebelezési végzést csatolt. A rendeltetett olyan bizonyítvány csatolását kívánja, melyből kitűnik, hogy a jogot vagy követelést a mai napig nem törölték. A telekkönyvtől ily bizonyítvány nem szerezhető be, ezért a bejelentésben a mellékletek felsorolásánál feltüntetendő az a körülmény, hogy a most beszerezett és csatolt telekkönyvi kivonat igazolja azt is, hogy a követelés vagy jog ma is fennáll.

A felsorolt mellékleteken kívül minden érdekelt saját érdekében csatolja mindazokat az iratokat ugyancsak hiteles másolatban, amelyek a hatodik ponttal kapcsolatban érintett körülményeket igazolják. Csatolandók tehát azok az ité-

letek, vagy végrehajtást elrendelő végzések, amelyekből kitűnik, hogy az adós részéről vitatott jogot vagy igényt a bejelentő javára jogerősen elismerték. Ugyanígy a hetedik ponttal kapcsolatban tanácsos az esetleges meghatalmazás hiteles másolatát mellékelni.

A rendelet értelmében minden jogra vagy követelésre nézve külön bejelentés adandó be. Ha tehát valakinek ugyanazon volt zsidó tulajdonos ellen illetve ugyanazon kisajátított ingatlanra több követelése vagy különféle természetű joga volt, mindegyikre külön bejelentést kell tennie. Ugyanez az eset áll fenn akkor is, ha több személynek van egy ingatlanra követelése. Ugyanez az eljárás alkalmazandó akkor is, ha egy követelésről több adós egyetemlegesen felelt. Mégis azokban az esetekben ahol a különböző bejelentések között összefüggés van (ugyanarra az ingatlanra vonatkoznak, szenvedő egyetemlegesség, stb.) tanácsos a bejelentés szövegéhez egy megjegyzést hozzáfűzni s ebben jelezni, hogy ugyanilyen tárgyban még egy vagy több bejelentést tettek.

Tanácsos a bejelentésről másolatot készíteni s arra a postai feladóvényt felragasztani. Ha valaki tulzott óvatossággal akar eljárni, az ajánlott levelet postai tértivevénnyel (aviz de primire) küldheti, amely esetben a posta a tértivevényt a címzett aláírásával visszaküldi.

HIBAIGAZÍTÁS. Előző figyelőnk Adó, illeték, munkaügy, ártörvény, című cikke egyik részében sajnálatos nyomdai hiba következtében az állott, hogy a semmitőszék egyesített tanácsa 1942 július 9-14. számú döntvényében az egyenes adó-törvénynek 220. szakaszát a törvénnyel ellentétben levőnek minősítette. A helyes szöveg úgy szól, hogy a semmitőszék a törvény végrehajtási utasításának (regulamentul legii) 220. szakaszát mondotta ellentétben levőnek a törvénnyel.

Határidő napló

APRILIS 3:

Azok a cérnagyárak, amelyek nem felelnek meg a hadfelszerelési és haditermelési minisztériumnak a hivatalos lap március 4-i számában megjelent feltételeinek, eddig a napig tartoznak a bejelentett fonalkészletet feldolgozni.

APRILIS 5:

A március hónapra esedékes fizetési és mobiliar adó bírság nélkül való kiegyenlítése.

Gyapotegrenáló üzemek a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyag-osztályán havonta ismétlődő bejelentést tesznek 1. a gyapotszedőktől (zoniști) egrenálásra átveti mennyiségről, 2. a termelőktől azok szükségletére megtartott gyapotnak egrenálásra hozzájuk szállított mennyiségéről, az illetékes falusi vagy városi előjáróság szállítási bizonylata számának és kértének feltüntetésével, 3. a minőség szerinti felsorolt átdatolt mennyiségről, 4. a minőség szerinti felsorolt egrenált gyapotról és végül 5. a gyapotfeldolgozó vállalatoknak szállított egrenált gyapot mennyiségéről.

Bőrszerző üzemek a községi előjáróságnak, a végőhidak a katonai és polgári ellátási államtitkárság termelési osztályának iszennék jelentést az előző havi bór mennyiségéről.

Bőrszerző üzemek a nemzetvédelmi minisztériumnak havonta bejelentik a marha- és kecskebőrrel lefejtett szőr mennyiségét a feldolgozásra kerülő bőrök számának és súlyának feltüntetésével (külön a 16 kilogrammnál súlyosabb és ennél könnyebb kecskebőrt).

APRILIS 6:

Öt kilogrammnál nagyobb len- és kenderzős és kóc bejelentése a len- és kenderhivatalnak (Oficiul Lănei și Cănepei).

Április 2, péntek
R. k.: Paulai Ferenc
Protestáns: Aron
Ortodox: Titusz

A nap kelte 5 ó 39
nyugt. 18 ó 30
1 nappal hossza:
12 óra 51 perc.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapok és ünnepek követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

Ugye? — és úgy-e?

Két férfi társalog. Szól az egyik:
— Az embernek — ugye? — ezer dolga van, aztán itt áll, — ugye? — és a villamos — ugye? — sehogy se jön. Pedig sokszor — ugye? — perceknek mulik, — ugye? — hogy az ember odaéren, — ugye? ahol dolga van, — ugye?
Szól a másik:

— Nincsen más kép, mindenkinek sietős az ügye, — ugye? — Aztán végre jön a villamos, — ugye? — a fölszállni akarók mind türelmetlenek, — ugye? — lődösnek, — ugye? — nagynehezen fölkapaszkodnak, — ugye? — aztán máris igyekeznek a kocsi belsejében előre, — ugye? — hogy céljuknál lezúlhassanak. Rettenetes, — ugye?

Utón-utófélen tapasztalhatjuk, hogy az emberek minden beszélgetésükbe, minden szükség nélkül beleszóvik az ügye kérdőszócskát. Megszólták és már nem is érzik, hogy a szócska szakadatlanul ismétlődik beszéljükben.

N' est ce pas? — hajtogatja sűrűn a francia. Nálunk ilyen szerephez jutott az ügye. Sokáig a nemde kérdőszócskát dédelgettük. Erről leszoktunk, de hamarosan másik szépségihibája idomaj helyette mindennapi beszédünknek. Elburjánzott az — ugye?

Érjük meg: az „ugye” szócskára szükség van, de csak a maga helyén. És ne tévesztük össze a keletbe irandó „ugye?” kifejezésünkkel, amely azt kérdezi, hogy úgy-e, vagy másképpen, míg az „ugye — ugye jó?” — az ugyebár rövidítés, úvárius kérdés, amelyre csak igenítő feleletet várunk, sőt nem is várunk. Nem is veszi senki sem figyelembe, csak mondjuk, min' affjé ma még ávatos, henyé szót.

(K-n)

— Megdráglat a hivatalos lap előfizetési díja. (București). A hivatalos lap, a Monitorul Oficial előfizetési díját április 1-től magánosok részére 2200 lejről 4000 lejre, állami megyei és községi hatóságok (falusi előjáróságok kivételével) részére 1800 lejről 3000 lejre és falusi előjáróságok részére 1200 lejről 1800 lejre emelték. Megdráglat a hivatalos lapban közölt hirdetések díjszabása is.

— Bevonultak, elhaltak és eltávoztak élelmiszerjegyeit be kell szolgáltatni. Timișoara-Temesvári város közlelmézői szolgálata felhívja a község figyelmét arra a kötelezettségre, hogy katonai szolgálataira behívtak, az elhunytak, vagy a várost bármilyen oknál fogva elhagyó személyek élelmiszerjegyzeit a Lenau-utca 6. szám alatti hivatalában be kell szolgáltatni. Mindenki csak a saját élelmiszerjegyének használatára van joga. A város ellenőrzéseket fog végezteni a lakásokban, a visszaéléseket pedig a szabotázs törvény alapján szigorúan megbüntetik. Figyelmezteti még a város a fogyasztóközönséget, hogy jól őrizze meg élelmiszerjegyzeit. Akik a jegyüket elvesztik, csak harmine nappal az ut fizet iránti kérvény beadása után juthatnak újabb élelmiszerjegyekhez.

— Kereskedelmi alkalmazottak fizetésemelése. A timișoara-temesvári kereskedelmi alkalmazottak a fokozott drágaságra való tekintettel 20—25 százalékos fizetésemelést kértek. A munkafelügyelőség a beadvány tárgyalását április 2-ára tűzte ki.

— Lefoglaltak 60 gyógyszer-küldeményt. A timișoara-temesvári főposta ellenőrző hivatala 60 postacsomagot tartott vissza, amelyben különböző gyógyszer-csomagok voltak. A küldemények Farkas Borbála zsidó gyógyszerész nevére szóltak. Minthogy gyógyszereket csak engedélyezett gyógyszerteráknak hozhatnak forgalomba, Farkas Borbála ellen megindították az eljárást és a hatvan csomagot lefoglalták.

— Magyar könyvkiállítás az olasz fővárosban. (Róma.) A római magyar intézetben Gini olasz kultuszminiszter jelenlétében tegnap nyílt meg a magyar könyvkiállítás. A kiállításon bemutatják olasz szerzőknek magyarra és magyar íróknak olaszra fordított könyveit, valamint szemléltető teszték a magyar irodalmi életet Mikszáth Kálmán fellépésétől máig.

(*) Orvosi hírek. Dr. Nicka Ferenc bőrgyógyász-urologus újból rendel 12—2-ig, Timișoara, Alba Iulia-utca. — Dr. Székely János fogorvos ismét rendel, Aradon, Episcopiei-utca 2. szám.

— Letartóztatott betörő. Az aradi rendőrség letartóztatott és az ügyészségnek adta át Fischer Sándor vízvezeték-szerelőt, aki több aradi bérház mellékhelyiségéből vízvezeték-felszerelési tárgyakat és nagymennyiségű ólomcsövet lopott el.

— Arad város közleménye a ruhabetegség bejelentéséről. Arad város állategészségügyi hivatala közli, hogy értesülése szerint több aradi lakos szándékosan ruháikat vasatol, abban a feltevésben, hogy ilyen állapotok nem rekiválnak a hársereg szükségleteire. Miután az ilyen beteg állatok vásárlását a törvény tiltja, hogy a járvány egészséges állatokra ne terjedjen át, az állategészségügyi hivatal külön felhívja az aradi lakosok figyelmét arra, hogy ruháikat nem szabad vásárolniuk. Szigorúan megbüntetik egy a vevőt, mint péntek az eladót is. Felhívják még azokat a lakosokat, akiknek ruhás lovak vannak, hogy csak a város vezetőségének jelenték be. Vezetésük elő egyúttal a beteg állatokat, hogy azok szükséges kezeléséről gondoskodjanak. Ha ezután találnak majd ruhabeteg lovakat, amelyek nincsenek bejelentve, ezeket kiirtják, a tulajdonosok ellen pedig szigorú intézkedéseket foganatosítanak.

— Ügyeltes gyógyszerteráknak. Csütörtök, április 1: Timișoara-Temesvár: Bejárós: Jahnér Károly (Libertati-ter), Gyárvaros: dr. Sandovici (Dacilor-utca 10), Rózsóvár: Roxin (Axente Sever-ter), Rózsóvár: Diana (Brătianu-utca 20), Mezősas: Chioreanu. — Arad: Angel (Miron Cristea-ter), Omescu (Regina Maria-ter és Alenaxandru-ter-utca sarak. — Fratelia-Ujkiada: Pannajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bencsei.

— Mozik műsora. Csütörtök, április 2: Timișoara-Temesvár: Apolló: „Margit: 3” (Theo Lingen, Gusti Huber, Grete Weiser), Capitol: „Lumpaculus vagabundus” (Marty Harel, Paul Höbiger), Corso: „A bronz őrszem” (Fosco Giachetti, Giovanni Grasso, Doris Duranti), Thalia: „Sok hühő Nixi körül” (Jerry Jugo). — Arad: Aro: „A vörös taverna” (Alida Valli), Corso: „A két gránátos” (Cino Cervi, Luise Ferida).

ARO, Arad TELEFON 24-46

Allandóan zsúfolt házak mellett fut a legszebb, legbájosabb, legjobb

Alida Valli-film

A vörös taverna

Ajánlatos jegyekről idejében gondos odni.

Filmek
minden méretben „LEICA” és zines filmek megszerzés nélkül korlátlan mennyiségben kaphatók
CENTRALA-Optica
Timișoara, Regele Mihai I. No. 2.

Kihallgatások a helyettes miniszterelnöknél. (Bucuresti.) Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök kihallgatáson fogadta Andrea Cassulo bucaresti pápai nunciust, Renato Bova Scoppa bucaresti olasz követet, Hermann Neubacher meghatalmazott minisztert, René de Weck svájc, Erik Boering dán, Branko Benzon horvát és Ivan Milecz szlovák követet, José Carlos Ponti argentinai ügyvivőt, Franz von Weissenhof német főkonzult, Henrik Lughist német követségi tanácsost, Dietrich von Mirbach német követségi titkárt és Andreas Schmidtet, a romániai német népesoport vezetőjét.

Uj megyei tanfelügyelő. Timis-Temes megye új tanfelügyelőjévé Bucatara Marius neveztek ki. Bosica Pavel eddigi tanfelügyelő kerületi iskolafelügyelő lett.

Sinautobuszközlekedés az aradi állomás és Gáj között. A városi közüzemek igazgatósága közli az utazóközönséggel, hogy április 1-től sinautobuszkokat helyeznek forgalomba a vasuti állomás és a gáji volt Neuman-gyár között. Járatokat minden 20 percben indítanak, de 9 és 11, valamint 16 és 18 óra között az áruforgalom biztosítása érdekében a közlekedés szünetel. A vitédij változatlanul a régi.

Megindul a közlekedés a bazias-bázias vonalon. A vasuti vezérigazgatóság rendelkezése ma indul meg újabb a vasuti forgalom Stamura-Sztamura és Bazias-Bázias között. Timisoaráról-Temesvárról közvetlen kocsik közlekednek Bazias-Báziasig.

Patkány helyett szolgáját mérgezte meg. Jelentették az aradi rendőrségnek, hogy Erdős Sava 52 éves szolgát munkaadója házában padlásán holtan találták. A hatósági orvos megállapította, hogy a szerencsétlen ember halálát strichninmérgezés idézte elő. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy Erdős munkaadója a patkányok elpusztítására mérgezőt éltel helyeztet el a padlásokon, ahol a szolga munka közben ráakadt és miután elfogyasztotta, holtan esett össze. Az ügyben a vizsgálat tovább folyik és az ügyesség elrendelte a holttest felboncolását.

Adományok. A Kakuk-csecsemőgondozó és gyermekotthon javára a Déli Hírlap kiadóhivatalában N. N. Szent Antal nevében 500, Rozinszky Aladárné Hovanyecz Gusztáv elhalálozása alkalmából 1500 lejt adományozott. Az uri szegények javára F. A. a Déli Hírlap kiadóhivatalában 5000 lejt adományozott.

Egy deus pere

Süger ur megszólítja szomszédját a lépcsőházban.

— Jónapot, szomszéd ur! Ugy tudom, hogy ön pénztáros egy moziban. Adhatna nekem néha ingyen egy-egy mozijegyet!

— Nagyon szívesen, kedves uram. Ön viszont, ha jól értesültem, banktisztviselő. Így hát adhatna nekem néha ingyen egy-egy bankjegyet.

— Április 6-án és 19-én légvédelmi gyakorlat lesz Aradon. Az aradi légvédelmi zóna parancsnoksága közli, hogy április 6-án és 19-én légvédelmi gyakorlatot tartanak Aradon. Ismételt felhívjuk a különböző légvédelmi osztagokhoz beosztott személyeket, hogy a rádióelőhangzása után azonnal jelentkezzenek egységüknek az előírt helyen. A közhatalóságok és légvédelmi osztagai működésbe lépnek, a gyakorlat befejeztéig végzik gyakorlatiataikat. Ugyanez vonatkozik a fontosabb épületek légvédelmi osztagaira is. Az osztagok anyagát és felszerelését ki kell egészíteni, a könnyen gyúlékony anyagok az épületek közeléből eltávolítandók. A parancsnokság nyomtatékosan felhívja a lakosságot, hogy pontosan és a legnagyobb feyelemmel teljesítse a légvédelmi intézkedéseket. A kihágásokat a légvédelmi törvény alapján büntetik.

(*) **Házasság.** Klein Henrik és özv. Radványi Jenőné született Neuberger Hermin ezuton hívja meg rokonait, barátait, ismerőseit, hitközségi tisztviselő kártársait, valamint fellebbvalót vasárnap, április 4-én, délután 4 órakor, a józsefvárosi Fröbl-utca 55. szám alatt levő templom épületében tartandó esküvői ünnepélyére. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Pierpont Morgan hagyatéka 50 millió dollár.** (Rador) Newyorki jelentések szerint a nemrég elhunyt Pierpont Morgan amerikai bankár hagyatéka 50 millió dollárra van, amelyet két fia örököl. Amerikai pénzügyi körökben azonban Pierpont Morgan vagyvonnát sokkal többre becsülik és azt hiszik, hogy az elhunyt még életében hatalmas összegeket ajándékozott fiainak.

MAGYAROK BUCURESTIBEN

Egy pohár meleg tej...

A Bucurestiben élő magyarok pontos lélekszámát nem lehet megállapítani. Maguk az egyházak is csak hozzávetőleges adatokkal rendelkeznek. Bizonyos azonban, hogy a régebbi magyar lakoságnak csak kis töredéke maradt vissza. A lélekszám-változás azonban nem befolyásolta az egyházak munkáját, amelyek ma is ugyanolyan buzgalommal végzik hivatásuk lelki gondozását, mint az előző években.

A KATOLIKUSOK

vasárnaponként ellátogatnak az érsekségi, a Szent Ilona vagy a Baraíei-templomba; az utóbbi templomban főleg Zudor páter 10 órai szentmiséjén van sok magyar. Sajnos, isentisztelei után szétszélednek, hitbuzgalmi, egyesületi, vagy egyéb közösségi kapcsolatok nem fűzi őket össze. Kivétel csupán a Szent Ilona-templom lelkésze, Horváth Sándor által vezetett hitbuzgalmi egyesület, az *Ima-ápostolság* bucaresti magyar tagozata, amely vallásos tárgyú templomi ünnepélyeket is szokott rendezni. Az elmúlt vasárnap volt a legutóbbi jól sikerült, lélekemelő templomi ünnepség, amelyen Zsiros Bálint kántor felolvasását, özv. Czernik Jánosné és özv. Vaska Emilné énekszámait és más hasonló műsorismokát hallgatták végig a templomocskát zsufolással megtöltött hívek. Ugyan-ebben a templomban a nagybőjt tartama alatt hetenként háromszor lelki-gyakorlatot tartanak a hívek és szentbeszédet hallgatnak.

HIVATALOS HELYEN IS

Bucuresti egyik legjobb elemi iskolájának tartják a reformátusok négy tanterős, jelenleg hat osztállyal működő Takács Pál igazgató irányítása alatt álló tanintézetet. A tevékeny iskolaigazgató szívvel-lelkel dolozik tanítványaiért. Számára a tanórák közötti szünetet jelző csepengetés hangja nem a pihenést jelenti, mert ilyenkor 85 református, római katolikus és evangélikus növendéke iskolaszövetkezeti működését iránvítja, vagy uzsonnával látja el őket. *Az iskola minden egyes gyermeke naponta egy pohár friss, meleg tej és kenyereket kap, teljesen ingyen.* Minden nap 15 liter tejet mérnek ki a lányoknak és fiúcskák részére. A faluról vásárolt tejet az eladó csak a város széléig szállítja, onnan maguk a gyermekek, felváltva, villamossal továbbhúzzák az iskoláig. Mátis Endréné tanító vezetőjével ebédeltetési akciója is van az iskolának.

naponta 25 gyermek, főleg külvárosi apróságok jó meleg ebédhez jutnak. Ezen kívül 16 ugyancsak messze lakó növendékének, szegény magyar munkásoknak gyermekeinek ingyen villamosbérletet ad az iskola.

AZ ISKOLA EBÉDELTETESI AKCIÓJÁVAL

kapcsolatosan emlíendő meg, hogy nem egyszer a jobb módú tanulók szülei látják vendégül a szegény gyermekeket, vállalva az aznapi ebéd költségét. Legutóbb Száva Gábor első osztályos fiúcska szüleitől ajándékul azt kérte tehetősebb szüleitől, hogy *osztálytársai és az iskolai könyvka kicsiny kosztosai lássák vendégül ebédre.* Kivánsága teljesült és az apróságok még tortát is kaptak.

A szegény gyermekek gondozását, a tejkioszást, ebédeltetésüket, valamint téli ruhaneműkkel való ellátásukat Bucuresti tehetősebb magyarjai és az itteni református és evangélikus egyházak teszik lehetővé önkéntes adományaikkal. Az iskola karácsonyi ünnepegőn például 180 gyermek kapott ajándék-csomagot.

A „SZORGALOM” ISKOLA-SZÖVETKEZET,

amelynek az egyik hetedik osztályos leánya: Lenkey Ibolya a vezetője, ebben a tanévben már több, mint 50 ezer lej forgalmat eredményezett. Egy üzlet-rész ára 10 lej, sok gyermek tíz-husz fizetési is jegyzett. A kis szövetkezeti börtben bármilyen iskolászer beszerezhető, ugyanannyiért, amennyiért a városban árulják. Az árukészlet felelőleg értéke meghaladja a tízezer lejt.

MOST KÉSZITETTE EL

Famar Béla református lelkész a bucaresti református egyház elmúlt évi népmozgalmi adataiból összeállított kimutatását. Születeti 26 gyermek (10 fiú és 16 leány, 21 törvényes és 5 törvénytelen), az 1941. évi 43 születéssel szemben. Házasságot tíz pár kötött (négy esetben mindkét fél református volt, hat esetben vegyes házasságok kötöttek), az előző évi 16 esketéssel szemben. 37 reformátust temettek 1942-ben (23 férfit és 14 nőt) az 1941. esztendei 30 halottal szemben. Tavaly 9 gyermek konfirmált, tavalyelőlt 14. Ugyancsak az elmúlt esztendőben négy személy a református hitre tért, református vallását pedig 22 személy hagyta el. Tavalyelőlt ez a szám 9, illetve 11 volt. (—czay)

Vasuti jegyvásárlásnál az utazási engedély mellett a személyazonossági igazolványt is fel kell mutatni

Bucuresti. A vasuti vezérigazgatóság utasította a vasuti jegypénztárakat, hogy az utazási engedély kötelezettsége alól kivont személyek részére csak a vasuti utazási könyvecske, mások részére pedig a személyazonossági igazolvány és utazási engedély felmutatása mellett bocsássanak ki, illetve láttamozzanak jegyet. A rendelet szem-

mélyükben teszi felelőssé azokat a jegypénztárosokat, akik az intézkedés figyelmen kívül hagyásával járnak el.

A vasuti vezérigazgatóság a belügyminisztérium átirata alapján közli, hogy az egészségügyi minisztériumhoz tartozó orvosok mentesek az utazási engedély kötelezettsége alól.

A németek súlyos csapást mértek a szovjet kőolajtermelésre

Stockholm. (Stefani) A kőolajgyekek helyettes népbiztosa a londoni Times moszkvai tudósítójának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a majkopi és malgebeki kőolaj-kutakat a németek teljesen elpusztították s könnyebb lenne új kútakat fúrni, mint ezeket ismét üzembe helyezni. A helyreállítási munkálatok azonban —

tette hozzá a helyettes népbiztos — hosszú ideig tartának s különleges anyagra és szakemberekre lenne szükség, amiben viszont a Szovjet hiány szenved. A majkopi és malgebeki kútak tehát elveszték a szovjet kőolaj-termelés számára — mondotta végül a népbiztos.

Zavartkeltő híresztelések

Berlin. (Rador). Német politikai körök a szokásos és éleszatos brit zavartkeltő híreszteléseknek minősíteték a portugál sajtó egy része által is átvett azon híreket, melyek szerint Dönitz német tengernagy ezental az olasz hajóhadnak is főparancsnoka.

Berlinben a legélesebben elítélik azokat a kísérleteket, hogy hasonló hírek terjesztésével hamis hírbe hozzák Olaszországot, a hűségesebb tengely-szövetségést.

Külföldi lap tudósítók Svédországban

Stockholm. A német irodairoda, a DNB munkakörső idezt a *Dagens Nyheter* című svéd lap megállapítását, mely szerint a svéd fővárost valóságos előzónik az angolszász lapok tudósítói. E napokban érkezett Stockholmba Amerikából Fleisher Jack, az *United Press* munkatársa és Simons Reger, a *New York Herald Tribune* külföldi tudósítója, de a svéd fővárosba várják az *United Press* egy másik tudósítóját is. Gordon Young angol újságíró, a *Reuter* újságíró is berlini kényvesletének vezetője, aki nemrég tért vissza törökországi és indiai utjáról, a *Daily Express* című lap tudósítójaként szintén Stockholmba utazik. A DNB jelentése ezzel kapcsolatosan arról is hírt ad, hogy Magyarország is két újabb lap tudósítót küldött Svédországra: az egyik a *Magyar Távirati Iroda*, az *MTI* munkatársa, a másik pedig a *Pesti Hírlap* tudósítója. (Rador)

Nem engedélyezik a svájci kommunista párt működését

Bern. (DNB). A svájci nemzeti tanács Nicole ismert kommunista vezetőnek azt a kérelmét, hogy „Federation Socialiste Suisse” nevű pártja ismét működhessek, 97 szavazattal 4 ellenében elutasította. A nemzeti tanács leg-több szocialista tagja tartózkodott a szavazástól, míg csekély részük a tilalom feloldása mellett szavazott.

Portugál tiszti küldöttség megy az Egyesült Államokba

Lisszabon. (Europapress). Az Egyesült Államok kormányának meghívására április elején kilenc tagból álló portugál tiszti küldöttség indul Észak-amerikába. A küldöttségben a portugál tengerészetet, a szárazföldi haderőt és a légierőt ugyancsak három-három tiszt képviseli. A portugál tisztek Amerikában megtekintik a hadiüzemeket.

SPORTHIREK

A 41 éves P. Mäki az idén 27szer lett finn birkózó bajnok. Mäki egy ízben olimpiai bajnok is volt.

A spanyol labdarúgó bajnokságot az Atletico Bilbao csapata már megnyerte az eddig szerzett 34 pontjával. A Bilbao pedig most vasárnap is vereséget szenvedett ez alkalommal a La Coruna együttesétől.

A horvát válogatott, amely vasárnap Svájcban játszik a HASK és Concordia vegyes ellen játszott gyakorló mérkőzést. Bár a válogatott 3:2 (2:2) arányban győzött, mégis csalódást keltett.

FLORA
műjégyvár
ARAD, Bul. Regele Ferdinand 33
TELEFON:
1141-1142
Háztartások, éttermek, cukrászdák, husiparások bizalmi jégsszállítója.

CURSO-MOZI, Arad Előadások 8, 5, 7 és 9 órakor
Ma utoljára **Két gránátos**
Pérteken először az **UFA jubileumi filmje** **Életre-halálra**

